

Q

M I R A D O R

1

Un bisbe extraterrestre no pot comprendre Catalunya

Un home allunyat físicament i conceptualment de la realitat de Catalunya que fos nomenat bisbe d'alguna de les deu diòcesis catalanes seria com un extraterrestre. Així ho argumenta una crònica d'afers religiosos publicada a www.tribunacatalana.cat. Aquest hipotètic bisbe no entendria res de res. Seria un mal pastor perquè no comprendria ni podria comprendre les seves ovelles.

I és que la gent no viu en els núvols ni en abstraccions genèriques. La gent és terra i és poble. El Papa Francesc escriu en el punt 2 de l'encíclica *Laudato si'* («Lloat sigueu»): «Nosaltres mateixos som terra. El nostre propi cos està constituït pels elements del planeta, el seu aire és el que ens dóna l'alè i la seva aigua ens vivifica i restaura». Afirmar en el punt 143: «Juntament amb el patrimoni natural, hi ha un patrimoni històric, artístic i cultural, igualment amenaçat. És part de la identitat comuna d'un lloc i una base per a construir una ciutat habitable». Francesc reclama mantenir «la identitat original» i «prestar atenció a les cultures locals». El punt 144 es clau: «Fa falta incorporar la perspectiva dels drets dels pobles i cultures, i així entendre que el desenvolupament d'un grup social suposa un procés històric dins un context cultural i requereix el continu protagonisme dels sectors socials locals des de la seva pròpia cultura».

La forma com és rebuda l'encíclica ecològica és un dels elements que incideixen actualment de forma molt específica en la societat i en la comunitat eclesial de Catalunya. Altres factors són l'activitat de tres monges mediàtiques i la crisi d'un històric partit demòcrata cristià. Un bisbe ho ha de tenir en compte.

Bisbes espanyols amaguen que el Papa qüestionï las curses de braus

Els bisbes espanyols, per exemple, haurien de tenir en compte que l'encíclica *Laudato si'* qüestionaria implícitament, encara que de forma radical, les curses de braus. Però ho amaguen. L'espectacle taurí en

què es turmenta un toro, el germà toro que diria Francesc d'Assis, fins a la seva mort en una barreja de sang i sorra és considerat com «fiesta nacional» d'Espanya, i alguns sectors demanen que sigui declarada com «bé d'interès cultural». Els bisbes presenten l'encíclica sense referir-se a la contradicció entre la «fiesta» i la postura humanista, ecològica i cristiana del Papa. Ricardo Blázquez (cardenal president de la Conferència Episcopal Espanyola), Carlos Osoro (arquebisbe de Madrid) i Antonio Cañizares (cardenal arquebisbe de València) mantenen silenci sobre aquesta qüestió. Ells haurien de dir al poble i a les autoritats espanyoles que Francesc d'Assis, autor de les paraules que donen nom a l'encíclica, mai no assistiria a una «fiesta nacional» d'aquesta mena ni ho farà el Papa Francesc. Un comentari similar podria fer-se sobre els «correubous» del sud de Tarragona.

Francesc s'hi refereix en sis dels 246 punts de l'encíclica. Són els números 68, 82, 87, 90, 92 i 130. Francesc escriu: «La Bíblia no dona lloc a un antropocentrisme despòtic que es desentengui de les altres criatures (...) Seria equivocat pensar que els altres éssers vius hagin de ser considerats com mers objectes sotmesos a l'arbitrària dominació humana (...) La indiferència o la crueltat davant les altres criatures d'aquest món sempre acaben traslladant-se d'alguna manera al tracte que donem a altres éssers humans (...) La mateixa misèria que porta a maltractar un animal no triga a manifestar-se en la relació amb les altres persones. Tot acarnissament amb qualsevol criatura és contrari a la dignitat humana (...) El Catecisme de l'Església Catòlica recorda amb fermesa que el poder humà té límits i que és contrari a la dignitat humana fer sofrir inútilment els animals i sacrificar sense necessitat llurs vides».

El santuari de la Mare de Déu de l'Ecologia, a Gallifa, és el primer en el món

L'encíclica, com pràcticament tots els documents eclesials, fa una referència final a Maria. «Maria, la mare que va tenir cura de Jesús, ara té cura amb afecte i dolor maternal d'aquest món ferit», segons

Francesc. Relaciona Maria i Ecologia en la seva encíclica, datada el 24 de maig del 2015. Però ja fa quasi trenta anys, el 1986, i amb sintonia amb el sentit profund del temps, es va crear el Santuari dedicat a la Mare de Déu de l'Ecologia al castell de Gallifa, petit poble de Catalunya. És el primer santuari amb aquesta dedicació en el planeta Terra. Es varen arreglar un castell del segle x en ruïnes i una ermita situats al cim d'un turó des d'on es divisa un paisatge meravellós i immens de la comarca del Vallès. S'hi va col·locar una talla de la Mare de Déu, del segle xi. El santuari està catalogat com a monument d'interès nacional català.

L'ànima d'aquest santuari, Josep Dalmau (1926), és rector de Gallifa des del 1956. Home de fe que sempre s'ha mogut, com desitja el Papa, en les perifèries existencials i cíviques. El títol d'un dels seus llibres de memòries el defineix com «un capellà rebel, un sacerdot lliure». Sintonitza intensament amb la visió cristiana de l'evolució inspirada pel jesuïta i paleontòleg Pierre Teilhard de Chardin (1881-1955). Això explica el somni del sacerdot català, somni fet realitat, de dedicar un santuari a la Mare de Déu de l'Ecologia. En la convocatòria d'un dels aplecs anuals cita a Albert Einstein: «Mantinc que el sentiment religiós còsmic és la motivació més forta i noble per a la investigació científica». Aquests aplecs viscuts amb joia inclouen una «Pregària sobre el món».

Tres monges de fe, compromeses i mediàtiques

Un sacerdot rebel i lliure que ha posat en marxa un santuari marrià i ecològic és un fet que difícilment podrà ser compromès per un hipotètic bisbe extraterrestre. També li costarà entendre el perquè les circumstàncies en què és produeix la projecció pública de tres monges mediàtiques. Són Victòria Molins, Lucia Caram i Teresa Forcades. Tenen un comú denominador, però cada cas és diferent. Elles viuen la seva fe personal i comunitària en situacions diverses. Cadascuna té prou capacitat personal i intel·lectual per donar raó de la seva fe i del seu compromís en un ambient secular tan característic de les societats

europèes. Les tres participen en un conjunt de 20 monges que conver- sen amb Laia de Ahumada, escriptora i cofundadora del Centre Obert Heura per a persones sense sostre. Les vint converses estan re- unides en el llibre *Monges* que ha despertat molt interès i que és un gran èxit de vendes.

Victòria Molins (Barcelona, 1936), teresiana. Confessa: «La meua vocació està en aquests més perduts, en aquests “mal lladres”, que son els drogoaddictes, els de les presons». Explica les seves experiències cada setmana a «Catalunya cristiana». Experiències humanes, dolo- roses, esperançades. És autora d'*El regal de la vida. Setanta-set anys de compromís d'una monja entre dos segles*. La Universitat Ramon Llull l'ha investida doctora *honoris causa* a proposta de la Facultat d'Educació Social i Treball Social.

Lucia Caram (Tucuman, Argentina, 1966), dominica. És una dona de pregària intensa, i d'un constant activisme social i cívic. És habitual rebre un tuit seu com aquest: «Recordeu el Mercadillo 03 juliol i dissabte 04 juliol. c/AlcaldeArmengou, 18. Us hi esperem». Lucia Caram ha estat reconeguda amb el premi Català de l'any 2014 que concedeixen els lectors d'«El Periódico». Els títols dels seus llibres reflecteixen la seva personalitat i la seva activitat: *Mi claustro es el mundo, A Dios rogando, Amar la vida y compartirla, Las recetas de sor Lucia Caram*.

Teresa Forcades (Barcelona, 1966), benedictina. La germana Teresa és la més controvertida. La causa és la seva postura polèmica contra la vacunació obligatòria i el seu activisme polític. Per dedi- car-se a la política ha demanat l'exclaustració que consisteix en un permís per viure temporalment fora del monestir. Forcades fa com- patible l'acció política amb la seva dedicació teològica. Ha escrit *Una nueva imagen de Dios y el ser humano, Ser persona hoy, La teología femi- nista en la història, La Trinitat avui*. També participa en dos llibres de converses: *Converses amb Teresa Forcades* de la periodista Eulàlia Tort, i *Sense por. Converses entre Teresa Forcades i Esther Vivas*, que és una activis- ta social.

Democràcia cristiana partida per la meitat

L'hipotètic bisbe extraterrestre també és trobarà amb un fet inèdit a Europa. És l'episodi d'un partit d'inspiració cristiana com Unió Democràtica de Catalunya (UDC), que, federat amb Convergència Democràtica de Catalunya (CDC), ha governat pràcticament durant tres dècades Catalunya. Ara, en el procés sobiranista que viu el poble català i que és únic a Europa, és produeix la divisió d'UDC en dues meitats i la ruptura de la coalició Convergència i Unió (CiU). Val la pena observar des d'aquest Mirador aquests esdeveniments i ressaltant alguns elements que són més de principis i de caràcter ètic que de contingut polític o partidista.

El manifest fundacional d'UDC, de 7 de novembre de 1931, exposa la necessitat de «renacionalitzar la nostra terra d'acord amb els principis cristians que foren el ferment plasmador de la nacionalitat catalana». Per fidelitat a aquest plantejament, un dels seus dirigents més emblemàtics, Manuel Carrasco i Formiguera, fou apressat pels franquistes i condemnat a mort. Els dos últims noms que Carrasco i Formiguera tingué en els seus llavis abans de ser afusellat foren «Catalunya» i «Jesús». El seu darrer crit fou: «Visca Catalunya lliure». Dos noms i un crit que són tota una síntesi del pensament i del projecte d'UDC. Lògic és, per tant, que l'historiador que millor coneix aquest partit i la seva història, el monjo Hilari Raguer, hagi escrit un llibret sòlid, didàctic i molt adequat en els temps actuals com és *Ser independentista no és cap pecat*.

Però UDC s'ha trencat per la meitat perquè les dues parts mantenen postures diferents sobre les eleccions del 27 de setembre. Abans de la trencada hi hagué la presentació de la plataforma «Construïm», lligada a un dels sectors d'UDC, impulsada per Josep Antoni Duran Lleida, encara que ell sempre nega que n'hagi estat l'impulsor. Dos homes vinculats al Vaticà s'hi han vist involucrats, encara que mantenen postures diferents sobre aquest afer. Josep Miró i Ardèvol, que hi juga a favor, és des del 2008 membre del Consell Pontifici per als Laics. Francesc Torralba és des del 2011 consultor del Consell Pontifici de la Cultura de la Santa Seu. Torralba va estar unes setmanes

vinculat a Construïm. Se'n va separar donant aquesta explicació: «Em desvinculo formalment de Construïm. No comparteixo la política que s'està duent a terme, molt allunyada de la meua manera de fer».